

SØGER LÆRDOM VED LÆSNING OG VED TRO

NUMMER 5

1. MARTS 1933

82. AARGANG

SØNDAG I DET NYE TESTAMENTE.

De jødiske og kristne Sabbater.

Av *Frederic Clift*, M. D. av Brigham Youngs Universitet.

Oversat fra engelsk av *Erling Magnesen*, Bergen, Norge.

(Fortsat fra Side 78).

Det er bemerkelsesverdig, at Kong Jakobs og dens tilknyttede oversettelser er praktisk talt de eneste, som oversetter »Sabbatone« med ordet »Sabbat« på ett sted og »Uke« på et annet, og vi kunde gjerne stoppe og stille dette spørsmål: »Hvorfor skulde Kong Jakobs oversettere blive betraktet som ufeilbare?« Tar vi disse otte feilaktige oversettelser i rekkefølge, så finner vi i Math. 28: 1 (gresk tekst):

I. »Opse de Sabbatone« tee epiphoskousee eis miam »Sabbatone«.

(Bogstavelig engelsk oversettelse): »Late but of »Sabbaths« the dawning into one of the »Sabbaths«.

(Latinsk oversettelse): »Vespere autem »Sabbatorum« lucescenti in unam »Sabbatorum«.

(Tyndales oversettelse, 1530 e. Kr.): »The »Sabbath« daye at even which dawneth the morrow after the »Sabbath«.

(Cranmers oversettelse, 1539 e. Kr.): »Upon an evening of the »Sabbathes« which dawneth the fyrst daye of the »Sabbathes«.

(Tysk oversettelse): »Am Abend aber des »Sabbaths« welcher aubright am morgen des ersten feiertages der »Sabbathen«.«

(Kong Jakobs oversettelse, 1611 e. Kr.): »In the end of the »Sabbath« as it began to dawn toward the first day of the »week«.«

But in the evening of the »Sabbath« which approached the morning of the first holy day of the »Sabbath«.

(Svensk oversettelse): »Om »Sabbats« aftonen i gryningen på första »Sabbaten«.«

(Dansk oversettelse): »Men der »Ugen« var ude, da det lyste op til den første »Dag« i »Ugen«.«

(Islandsk oversettelse, 1803 e. Kr.): »At Kvollde »Sabbaths«dagsins sa hefst hinn fyrste heilagur dagur i »Sabbathsdagum«.«

Leseren vil legge merke til likheten av sproget i de citerte ord, med den eneste unntagelse hos Kong Jakob.

II. *Mark. 16: 1.*

(Gresk tekst): »Kai diagenomenou tou »Sabbatou«.«

(Latinsk oversettelse): »Et peracto Sabbatho.«

(Tyndales oversettelse): »When the Sabbath was past.«

(Kong Jakobs oversettelse): »And when the Sabbath was past.«

(Svensk oversettelse): »Och då Sabbaten framgången var.«

Bruken av dette greske ord »diagenomenou« viser tydelig, at den jødiske sabbat hadde passert eller var overstått. Dr. Young påstår i sin samling av anmerkninger, at dette ord betyr forbigåelsen av overenskomsten og dens sabbat.

Mark. 16: 2.

(Gresk tekst): »Kai lian proi tees mias.«

(Latinsk oversettelse): »Sabbatone erchontai. Et valde man una Sabbatorum veniunt.«

(Tysk oversettelse): »Und sie kamen zum grabe an einem Sabbather.«

(Tyndales oversettelse): »And early in the morning, the first day of the »Sabbaths« they came.«

(Kong Jakobs oversettelse): »And very early in the morning, the first day of the »week« they came.«

(Svensk oversettelse): »Och på den ena Sabbaten.«

III. *Mark. 16: 9.*

(Gresk tekst): »Anastas de proi protee »Sabbatone«.«

(Latinsk oversettelse): »Resurgens autem Jesus mane prima »Sabbati«.«

(Tysk oversettelse): »Jesus aber da er auferstanden war frühe am ersten tage der »Sabbather«.«

(Kong Jakobs oversettelse): »Now, when Jesus was risen early the first day of the »week«.«

(Bogstavelig oversettelse i engelsk): »Now, when Jesus risen early the very first of the »Sabbath«.«

(Svensk oversettelse): »Men när Jesu oppstanden var om morgonen på forsta Sabbatsdagen.«

Meningen med det greske ord »Protee« er: »Først i verdighet eller av betydning«, med en overlegen mening av »Aller forst«. Mark. 12: 29. Da de skriftkloke hadde spurt: »Hvilket er det »Protee« bud av alle?« svarte Jesus: »Det »Protee« er: Du skal elske Herren din Gud; dette er det »Protee« bud. Var det en tilfældighet, som inspirerte Markus til å bruke dette ord »Protee«, og kalle den forste dag i uken for den »Protee« sabbat?

IV. Luk. 24: 1.

(Gresk tekst): Tee de mia tone Sabbatone.«

(Bogstavelig oversettelse): »But in the one of the »Sabbaths«.«

(Latinsk oversettelse): »At una »Sabbatorum«.«

(Kong Jakobs oversettelse): »Now upon the first day of the »week«.«

(Tysk oversettelse): »Aber an der Sabbater einem sehr furhe.«

(Svensk oversettelse): »På den ena »Sabbaten«.«

Vi har allerede overveiet de motsetninger, som Lukas fremkalder ved bruken av de to greske ord »men« i det foregående vers, og »de« i dette vers.

V. Joh. 20: 1.

(Gresk tekst): »Tee de mia tone »Sabbatone«.«

(Latinsk oversettelse): »At una »Sabbatorum«.«

(Tysk oversettelse): »An der »Sabbather« einem kommt.«

(Tyndales oversettelse): »The first day of the »Sabbaths«.«

(Kong Jakobs oversettelse): »The first day of the »week«.«

(Svensk oversettelse): »På den ena »Sabbaten«.«

VI. Joh. 20: 19.

(Gresk tekst): »Ousees oun opsias tee hemera ekeinee tee mia tone Sabbatone.«

(Tyndales oversettelse): »The same day at night, which was the first day of the Sabbaths.«

(Latinsk oversettelse): »Existente ergo verspere dee illo una »Sabbatorum«.«

(Kong Jakobs oversettelse): »Then the same day at evening, being the first day of the »week«.«

(Tysk oversettelse): »Am Abend aber desselbigen »Sabbaths«.

(Bogstavelig oversettelse): »In evening of the same »Sabbath«.«

(Svensk oversettelse): »Men om Aftonen på den samma »Sabbaten«.«

Disse to vers er meget nyttige for å bevise, at begivenhetene på omtalte aften fandt sted på opstandelsens dag, for Johannes siger det var den »samme Sabbat«.

VII. *Ap. Gj. 20: 7.*

(Gresk tekst): »En de tee mia tone Sabbatone.«

(Latinsk oversettelse): »In autem una »Sabbatorum«.«

(Kong Jakobs oversettelse): »And upon the first day of the »week«.«

(Eftertrykkelig Diaglott oversettelse): »In the first of the »Sabbaths«.«

(Tysk oversettelse): »Auf einem Sabbath.«

Upon the one of »Sabbaths«.

Paa den ene af Sabbatene.

(Svensk oversettelse): »På en Sabbat.«

VIII. *I Kor. 16: 2.*

(Latinsk oversettelse): »Per unam »Sabbatorum«.«

(Kong Jakobs oversettelse): »Upon the first day of the »week«.«

(Tysk oversettelse): »Auf einem jeglichen »Sabbather«.«

(Bogstavelig oversettelse): »Upon each of the »Sabbaths«.«

(Dette viser en vedvarende vane å møtes på Herrens dag.)

(Svensk oversettelse): »På den ena Sabbaten.«

I alle disse tildragelser, unntagen hos Mark. 16: 9 er »Sabbaton« i flertallsform. Nu, både entalls- og flertallsformen vilde være anvendelig på Herrens dag, Sabbat, men flertallsformen kan ikke bli oversatt til å mene den første i »uken«. Å si at de kom til gravstedet tidlig den første i »Ukene« er å snakke sludder.

Herrens ord er riktig, og det er bare å følge et gammelt spor av villfarelse, antatt av Kong Jakob fra en presbyteriansk oversettelse, som eksisterte den gang, kjendt som den Genfiske (1557 e. Kr.) når vi gjengir det samme ord »Sabbatone«, som en dags sabbat, i en del av verset, og som en uke på syv dager, i en annen del av samme vers.

Bibelselskapene i England og Amerika har oversatt Kong

Jakobs utgave, med alle dens feil og ufullkommenheter, i de fleste fremmede sprog på jorden. Vore misjonærer er derfor rådet til å forlange oversettelser fra landets originale bibler. Således var den svenske Bibel, fra hvilken det ovenstående utdrag er tatt, utgitt i Gøteborg i 1794 e. Kr. av Samuel Norberg. Det er en kopi av den originale svenske Bibel og ikke oversatt fra Kong Jakobs utgave, der, kan der tilføies, blir solgt til meget rimelige priser og derfor begynner å bli almindelig brukt i fremmede land. Uten å føroke hentydningene fra andre oversettelser kan det også bli tilføiet, at den gamle danske Bibel, trykt på Kong Fredericks ordre (1749 e. Kr.), ennskjønt den oversetter ordet »Sabbaton« med ordet »Uken«, så er dens oversettelse allikevel i overensstemmelse med sig selv, isåmeget som at den i Math. 28: 1 oversetter begge »Sabbatoner« som »Uke« og derved bortkaster den sabbatiske egenskap av både den jodiske siste dag i uken og den kristne første dag i uken. (F. C.)

Der er en annen anledning, ved hvilken »Sabbaton« er uriktig oversatt av de samme oversettere. I Luk. 18: 12 skryter farisæeren og siger: »Jeg faster to gange i uken.« Det var ingenting å skryte av i dette; dog erklærer grekeren, at han fastet to ganger hver »Sabbaton«, hvilket stemmer overens med tilstanden, for tre måltider for dagen var det almindelige. Det kan her bemerkes, at Calvin i sin oversettelse av det Nye Testamente forkaster uttrykket »Den første dag i uken og utlegger det: »En av sabbatene«. Dr. Sutherland, i sitt vidnesbyrd til Underhusets freds lovforslags komité i 1889, sa: »Dagen på hvilken han opstod, er kaldet en sabbat eller en af sabbatene, og uttrykket »Den første dag i uken«, som vi finner i vore engelske oversettelser, burde aldri ha været der. Hvis man vilde undersøke den originale greske tekst, så vil man se, at der ikke er noget i dette ord angående den første dag i uken.« (Underhusets Dokumenter, side 53). Bevisene er derfor ikke til å komme forbi, at fem av det Nye Testaments nedskrivere henviser til den første dag i uken som en sabbat, og Johannes, i tillegg til sin uttalelse i sitt evangelium, kaller den for Herrens dag. Disse nedskrivere var ikke bare inspirert, men var meget godt i stand til å uttrykke deres tanker på gresk og visste, at »Hebdomas« var det rette ord til å uttrykke meningen »Uke« med. At der ikke er noget mystisk ved bruken av dette ord, er bevist ved det faktum, at vi får den ukentlige inndeling av tiden til syv dager fra dette ord »Hebdomas«, »En uke«. Ordet »Sabbaton« er funnet 67 ganger i forskjellige former, men i hvert eneste tilfelle beviser sammenhengen, at ordet er brukt for å betegne en hellig dag og ikke noget annet. At dette blev forstått

av de tidligere kristne fedre, fra Ignatius, som ved tradition er sagt å ha været det barn, som Jesus velsignet, til Hilary (360 e. Kr.) bevises ved deres skrifter. Dr. Hessey siger, i sine Bampton foredrag, 1860: »Skribentene fra de to første århundreder, efter Johannes' død, behandlet Herrens dag som et ledd og en bestanddel av apostolisk og bibelsk kristendom. Den blev aldrig forsvart, for den blev aldri angrepet, aldri forvekslet med den jodiske sabbat, men noiaktig adskilt fra denne, ikke av streng sabbatisk egenskap, men av glede og munterhet, en dag til hoitidelig nydelse av nadveren, fornedede bønner og til å gi almisser.« Videre siger han: »Først efter det tredie århundrede, og da kun gradvis, begynte de kristne og jodiske institutioner å bli sammenblandet, og tendenser til sabbatarianismen begynte.«

De apostoliske skribenter blev betraktet som ulærde og uvidende menn, Ap. Gj. 4: 3, og vi finner, at Paulus i 2 Kor. 10: 10 forteller, at hans tale blev beskrevet som »ussel«. Likesom tilhengerne av de forskjellige sekter idag angriper de Siste Dages Helliges litterære dyktighet og forsøker å latterliggjøre Mormons Bok, samt Joseph Smith, Wilford Woodruff og andre, således finner vi også smålig kritik, feilaktige fremstillinger og feilaktige oversettelser av de ting, som vår velsignede Herres tilhengere og samtidige har skrevet. Så tidlig som 294 e. Kr. finner vi, at Arnobius, i sitt forsvaret av de tidligere Kristnes skrivemåte, siger: »Dette er en sterkere grunn til å tro, at de ikke har været opblandet i nogen falske beretninger, men handlet i overensstemmelse med deres simple forstand, som ikke kjendte til, hvorledes de skulde dekorere deres taler med utsmykninger. Sannhet søker aldri bedragerske poleringsmidler, forminskes ikke om der begås feil i tall, form, verbum, forholdsord eller bindeord. Vi ser, at dere »Hedninger« bruker hankjønn som hunkjønn, og dette kaller dere intetkjønn, på den ene og den annen måte, uten forskjell. Derfor er det fruktesløst for dere å sige, at vore arbeider er odelagt på grunn av uhyrlige sprogfeil. Dere har selv lignende feiltagelser.« (Adv. Gensis, B. paragraf 58). Hvis der således hadde været skrevet efter Kong Jakobs utgave, vilde det ha dannet en sterk anklage mot disse, som for freds skyld bortbyttet mange dyrebare sannheter, da de reviderte Tyndales arbeide, utgiveren og oversetteren av den første engelske Bibel fra den originale greske. For som det allerede er sagt, var Kong Jakobs utgave resultatet av et kompromis mellem de episkopale og presbyterianske kirkesystemer. Under Elisabeths foregående regjering tok Dr. Nicholas Bound omkring 1595 en aktiv del i diskusjonen om sabbaten som den syvende dag, i hvilken

diskusjon både de episkopale og puritanerne deltok. Ti år senere beordret Kong Jakob, at der skulde være en revisjon av Bibelen, og ennskjønt, som vi har sett, Tyndales oversettelse fra 1530, og også den store Bibel av Henrik den Ottende, og flere andre av de efterfølgende utgaver, hadde oversatt »Mia tone Sabbatone« som »Den første dag av sabbatene«, så har Kong Jakob allikevel utpekt menn fra begge religiøse partier, tillatt dem å bruke en fri hånd i å tilrettelegge deres vanskeligheter og gjøre de forandringer, som vilde frembringe enhet blandt hans undersåtter, og bidra til den politiske velferd i hans kongerike. Kjendsgjeringerne tyder på, at vedkommende kompromis ikke skadet de episkopale, fordi de ikke stolte så meget på det, som Bibelen sa, som på det, der var gitt dem ned igjennem tidene i form av tradisjoner og skikke av den Katolske Kirke — næsten likesom de Siste Dages Hellige av idag setter sin lit til den åpenbaring, som blev gitt til Joseph Smith søndag den 7 august 1831, i hvilken søndagsspørsmålet er fastslått en gang for alle, hvad hans tilhengere angår. (Pagtens Bok 59: 9—12.)

På den annen side var lesemåten funnet i Kong Jakobs utgave, antagelig av puritanerne eller presbyterianerne, eftersom det ikke forhindre disse, der mente så godt, fra å diskutere fremigjennem linjerne, på den tid, og nu igjen i vore dager, tatt op igjen av de siste dages partifølgere. Følgelig var begge tilfreds med en oversettelse, som, ennskjønt den tilpasset disse, hvis ånd var riktig innstillet, bestemmer tidspunktet for den kristne sabbat på den første dag i uken og allikevel fratrar denne dag dens sabbatiske beskaffenhet. La det for argumentets skyld innrømmes, at de lærde revisorer av det Nye Testamente hadde tillatelse til å kalle den kristne sabbat for den første dag i uken, likesom det vilde været riktig å kalle den jødiske sabbat for den siste dag i uken. Dette bortforklarer ikke det faktum, at opstandelsens dag i alle greske Testamenter er kaldt »Sabbat«. Hvorfor kalle de jødiske sabbat en sabbat og ikke kalle opstandelsens dag en sabbat, når det selvsamme greske ord »Sabbatone« er anvendt på begge og brukt i akkurat de samme tilfeller og like mange ganger? (Math. 28: 1.) (Provo, Utah.)

Jeg fremsætter som Paastand, der ikke kan modsiges, at intet Menneske kan blive ophøjet i Guds Nærværelse og opnaa en Fylde af Herlighed og Lykke i hans Rige og Nærhed, uden at det vil adlyde den Plan, som Gud har lagt og aabenbaret.

Joseph F. Smith.

DEN DANSKE MISSION.

PROGRAM FOR GRENSKONFERENCER, SPECIELLE MØDER OG MISSIONÆRMØDER.

Grenskonferencer vil blive afholdt i den Danske Mission som følger:

Randers	4.—5. Marts.
Aalborg	11.—12. Marts.
København	24.—26. Marts.

Der vil ogsaa blive afholdt en Række specielle Møder som følger:

Hjørring	9. Marts, Kl. 8 Aften.
Brønderslev	10. Marts, Kl. 6,30 Aften.
Ingstrup	10. Marts, Kl. 8 Aften.

Følgende Missionærmøder indenfor de respektive Distrikter vil blive afholdte:

Aalborg	8. Marts, Kl. 1 Eftm.
København	25. Marts, Kl. 2 Eftm.

Følgende Program vil blive gennemført i de forskellige Grenskonferencer:

Fest	Lordag	Aften.
Præstedomsmode	Søndag,	Kl. 9 Fm.
Regulær Sondagsskole ..	»	Kl. 10,30 Fm.
Grensmøde	»	Kl. 2 Eftm.
Offentligt Møde	»	Kl. 7 Eftm.

Holger M. Larsen,
Missionspræsident.

SANGKORETS VIRKSOMHED I AARHUS GREN.

Onsdag den 15. Februar afholdt Aarhus Grens Sangkor en Koncert i Logen »Fredensvang« i Kongsvang. Programmet bestod af otte Kornumre samt nogle Bemærkninger af Distriktspræsident Eldon J. Hansen angaaende Mormonerne som et Folk. Logens overste Templar udtalte ved Underholdningens Slutning en Tak til Sangkoret for Programmet, paa Logens Vegne, og udtalte sig lidt om Logens Principper og Formaal og paaviste de Punkter, hvor disse stemte overens med Mormonismens Lærdomme.

Torsdag den 16. Februar blev der afholdt en Fest, der vil erindres af Aarhus Grens Sangkor som en af de mest originale og vellykkede Fester, som nogensinde har været afholdt.

Sammenkomsten formede sig som en Armodsfest paa Grund af de sløje Tider. Da Medlemmerne kom til Indgangsdøren af Salen, blev de hilst af et Skilt med Indskriften »Indgang til Fattiggaarden«, og da de traadt indenfor, blev de overraskede over at se Salen dekoreret med Avisguirlander, gamle Rammer uden Billeder og med et Hjørne i Salen arrangeret som et meget fattigt Hjem med skaarede Kopper og Tallerkener, samt et Tællelys i en Flaskehals.

De 34 Medlemmer, som overværede Festen, var paaklædt i deres Arbejdstøj. En Duks-Præmie blev givet til den mest lasede, medens den pæneste i Tøjet fik Fuks-Præmien.

Programmet blev indledet med Korsangen »Haarde Tider«. Præsident Eldon J. Hansen optraadte som Ceremonimester og kaldte paa de forskellige i Koret, efterhaanden som de skulde udføre deres Del af Programmet. Det bedste Nummer fik en Præmie ved Festens Afslutning.

Skønt Aftenen var præget af de daarlige Tider, tydede Serveringen paa lige det modsatte, idet Desserterne, Frugten, Smørrebrødet og Øllet tydede paa overdaadig Luksus.

En amerikansk Folkedans og forskellige Lege bidrog til at gøre Aftenen endnu mere vellykket, og de tilstedeværende gik hjem med en ny Interesse for Sangkoret og en Beslutning om at arbejde haardt til Paaskestævnet i Aalborg.

M. J. & P. W. J.

MINDEDAGE.

90 AAR.

Søster Petrea Svendsen, Ronne, Bornholm, fyldte 90 Aar den 22. Februar 1933. Søster Svendsen har været Medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige i 31 Aar, idet hun blev døbt i 1902.

Denne vor trofaste, gamle Søster er et lysende Eksempel for andre Sidste Dages Hellige Verden over. Hun har ikke, som mange andre af vore Søskende, kunnet nyde godt af stadig Omgang med Missionærer og en stor Søskenflokk i en organiseret Gren.

Paa Bornholm, hvor hun hører hjemme og bor sammen med sin Datter, Hansine Romer, der blev døbt samme Aar som Moderen, er der for Tiden kun 5 Søskende, og der har været lange Perioder, uden at der har været en Missionær paa Besøg. Men Søster Svendsen har, i Lighed med de andre trofaste Søskende derude, været i Stand til at bevare et trofast og brændende Vidnesbyrd om Sandheden af Jesu Krist

Evangelium, et Vidnesbyrd, som ingen ydre Omstændigheder har været i Stand til at rokke ved. Ligeledes har hun, sammen med de andre Søskende paa Bornholm, en fuld Forstaaelse af Værdien af at betale en fuld og ærlig Tiende.

»Skandinaviens Stjerne« vil gerne forene sig med alle hendes Venner og ønske Søster Svendsen hjertelig til Lykke med Højtidsdagen.

Maa Herrens rige Velsignelse hvile over vor kære, trofaste, gamle Søster og gore hendes Livsaften lys og lykkelig.

82 AAR.

Den ældste Søster i Esbjerg, Søster Wilhelmine Karoline Hansen, fylder 82 Aar den 12. Marts 1933, idet hun blev født i Vamdrup den 12. Marts 1851.

Søster Hansen blev Medlem af Kirken den 17. April 1927 og har siden været et trofast og opofrende Medlem. Hun mistede sin Mand, Hans Peter Hansen, i 1921.

Søster Hansen er af en meget gemytlig Natur, men er samtidig dybt religios. Alle, der kommer i Berøring med hende, lærer at højagte og respektere hende. Trods sin høje Alder kan hun endnu ved festlige Sammenkomster tage en Vals lige saa godt som nogen yngre, og hun har ofte opmuntret de andre Søskende med en Sang.

Vi vil gerne ønske hende til Lykke i Anledning af Fødselsdagen og beder, at Herrens Velsignelse maa være over hende, og at hun endnu mange Aar maa faa være iblandt os.

N. C. H. L.

PRÆSTEDØMMET

KREDSLÆRERNES LEKTIE FOR MARTS.

Hellighold Hviledagen.

En af de Ting, der særprægede det fordums Israel, var Helligholdelsen af en Sabbatsdag. I dette adskiller de sig saa at sige fra alle andre Folk i Oldtiden.

Paa denne Dag skal Mennesker og Dyr hvile fra deres Arbejde. Menneskene skal have Anledning til at tænke paa de aandelige Ting. Det skal ikke være en Arbejdsdag, men det skal heller ikke være en Dovenskabsdag. Vi skal gore, som der befales os i Pagtens Bog 59: 10—24 og 68: 29, nemlig gaa til Herrens Hus og søge enhver Anledning til at udvikle vor Aand og uddybe vor aandelige Omgang med Herren. Vi skal forny vore Pagter med Herren, bekende vore Synder og omvende os fra dem.

Naar vi gør disse Ting, vil vi snart erfare Sabbatsdagens velgørende Virkninger. Vi kommer i nærmere Forbindelse med Herrens Værk. Vi modtager aandelig Udvikling og Fremgang. Vort Vidnesbyrd om Evangeliet bliver styrket gennem at besøge vore Moder og deltage i den hellige Nadver. Vi besjæles af en Fred og Glæde, der kommer gennem Bevidstheden om at være i Harmoni med Herrens Ønske og Vilje. Og endelig er et legemligt Velbefindende og andre jordiske Velsignelser Resultatet af Lydighed mod dette Bud.

Lektier for Børneklasser (10—14 Aar).

12. Marts.

KAIN OG ABEL.

»Er det ikke saa, at dersom du gør godt, da er du behagelig, og dersom du ikke gør godt, da ligger Synden for Døren, og til dig er dens Attraa?« (I. Mos. 4: 7.)

Som vi sagde i vor sidste Lektie, indeholder det fjerde Kapitel i I. Mosebog Beretningen om Menneskene i Begyndelsen af det civiliserede Liv. Det er den Beretning, som forklarer Begyndelsen af mange Ting, som var almindelige blandt Menneskene paa den Tid, da I. Mosebog blev skrevet. Vi bemærkede specielt den Lærdom, som Bogen giver med Hensyn til Offer. Der er mange forskellige Slags Ofringer. Den Ofring, som var et Billede paa det store Sonoffer, som skulde blive udført af vor Frelser, fremgik af Lektien forrige Gang. Det var en symbolsk Ofring. Da Engelen gav Adam Befaling angaaende Ofringer, paabegyndte han Religion blandt Menneskene. Engelen underviste Adam. Engelen aabenbarede Hensigterne med Ofringerne. Saaledes ser vi, at fra først af har Menneskene været bekendt med en af de aller første nødvendige Ting i al sand Religion — Aabenbaring.

I dette Kapitel lærer vi om en af de andre store Ting, som er nødvendige for Religion. Herren siger til Kain, at dersom han gør godt, saa skal han blive anerkendt. Denne Sætning antyder, at der er en rigtig og en forkert Maade at gøre Tingee paa. Dette afmærker, hvad vi kan kalde en Begyndelse til en Bevidsthed angaaende Moral, thi vi har allerede lært, at det rigtige og forkerte, som er en virkelig Begyndelse til en Bevidsthed om Moral, var en af de Frugter, som var Resultatet af de Erfaringer, der blev vundet i Edens Have.

Du vil erindre, at efter at Adam og Eva havde spist af den forbudne Frugt, havde de faaet Kundskab om godt og ondt.

(Fortsættes paa Side 109).

SKANDINAVIENS STJERNE

Et halvmaanedligt Tidsskrift for Jesu Kristi Kirke

Af Sidste Dages Hellige.

Oprettet i Aaret 1851.

Ansvarshavende Redaktør:

Holger M. Larsen

Redaktionssekretær og Translatør:

Eva M. Giertsen

FRELSE FOR DEN ENKELTE ELLER FOR MASSEN.

Der staar min Broder. For ham blev Frelsensplanen udarbejdet, Jorden skabt og Livet paabegyndt. Det vil sige, Evangeliet tilbyder individuel Frelse, ikke Frelse for Massen.

Regeringer og Riger, der er dannede af Mennesker, fremviser med Stolthed det høje Procenttal af deres Borgere, som har en god Uddannelse, et godt Helbred eller en god finansiel Stilling. Men Guds Rige skyder alle Statistikker og Procenttal til Side og spørger efter de Enkeltpersoner, som lider under Mangel paa Livets Fornødenheder. En høj, gennemsnitlig Velstand kan maaske tilfredsstille en Statsmand. Men de trængende og de, som lider Nød, maa være Hovedinteressen for alle, som vandrer i Mesterens Fodspor. Den sidste Synder, som er tilbage, eller den eneste, som lider Nød, gør Guds Værk ufuldkomment.

Om dette Kamp-Spørgsmaal samlede en Gang i Forudtilværelsen Himmels stridende Hære. Lucifer tilbød Frelse for Masserne, for alle og enhver, uden nogen som helst individuel Anstrengelse. Herren tilbød ogsaa Frelse for alle, men paa den Betingelse, at ethvert Individ ved at anerkende de Betingelser, som var dikteret af Guds uendelige Kærlighed, skulde fortjene sin egen Frelse. Lucifer ignorerede Individet. Evangeliet fremhæver Individet. En efter én stiger Menneskene, langsomt, men sikkert, mod Højderne. Ingen mekanisk Indretning lofter Skarerne op mod Himmelen.

Dette er en Prove, hvorefter de jordiske Affærer kan fortolkes. Menneskene raaber højt om Maal og Midler, hvorved Fred og Velstand skal komme til Verden. En Nation skal ved en magisk Formel forvandles i Lobet af en Nat. Noget saadant er umuligt. Kun eftersom hvert enkelt Individ omskaber sit eget Liv i Overensstemmelse med en foreslaaet Plan, er det muligt at tilvejebringe endelig Frelse som Følge af denne Plan. Loven maa leve i hvert Menneskes Hjerte, for Landet bliver velsignet. Individets Kultur og Oplysning, saavel som dets Frihed, er Begyndelsen til national Velfærd.

Stort er det individuelle Menneske i Herrens Plan. For dets Skyld er Himmelen og Jorden til. Lad os derfor, Brødre og Sostre, alle lytte til det Raab, som har lydt til os gennem Tiderne: »Lad hver Mand beskikke sit Hus.« Og vi skulde tilskynde alle andre til at gøre det samme. Naar alle gør dette, vil Himmelens Glæder dække Jorden.

John A. Widtsoe.

(Fortsat fra Side 107.)

Nu ser vi, at Gud kun vil anerkende det gode. At kende godt og ondt er een Ting, og ethvert Menneske kan skelne mellem godt og ondt i dets enkleste Form. Ved den Tid, da Religionen tog sin Begyndelse, var dette et af de aller største Problemer. Bemærk i dette Kapitel, at Gud kun anerkender de gode Handlinger.

Da Kain dræbte Abel, lærte det primitive Menneske at kende Virkningerne af at gøre ondt. Forskellen mellem det gode og det onde blev fremhævet mere tydeligt, og Moralen kom ind i Religionen. Dette første Mord stiller det primitive Menneske overfor Dødens Problem. Saasnart som Kain havde dræbt Abel, saa han, hvorledes Døden virkede paa andre Mennesker. Kain forstod, at dersom han kunde dræbe, saa vilde andre sandsynligvis dræbe ham. Læg Mærke til, hvorledes Kain bliver straffet. Bemærk, at Gud kun siger, at eftersom Kain ikke har været i Stand til at leve sammen med andre, saa bliver han nu nødt til at leve borte fra dem. Han skal være en Flygtning og en Omstrejfer. Nu forstaar Kain, hvor haard hans Straf er. Dersom han ikke er skikket til at leve sammen med Menneskene, saa tænker han, ganske naturligt, at Menneskene vil dræbe ham.

Lad os igen understrege, hvor enkelt det hele er. Der bliver ikke sagt meget til Kain. Der bliver kun vist ham, hvilken Situation han har bragt sig selv i. Dersom han ikke er skikket til at leve sammen med andre Mennesker, saa er hans første Tanke den, at Menneskene vil dræbe ham. Men dette var ikke Tilfældet. Dersom det var sandt, saa vilde Samfundet ikke kunne bestaa, thi dersom hver Person tog sig Ret til at straffe enhver, som gjorde noget forkert, saa vilde Livet ikke blive andet end Forvirring og Død, og Samfundet vilde gaa til Grunde. Den enkelte Person kan ikke paatage sig at straffe andre. At straffe er noget, som tilkommer Gud og Gruppen som en Helhed. Læs omhyggeligt I. Mosebog 4: 15 og bemærk, hvorledes Forfatteren af denne Bog forklarer, hvorledes Straffen kan blive borttaget fra Menneskene.

Forste Mosebog handler om Tingenes Begyndelse. Vi fortalte, at den blev skrevet en lang Tid efter, at disse forskel-

lige Ting havde fundet Sted. Lad os nu se, hvorledes mange Ting i Forbindelse med Menneskets sociale og civiliserede Liv kan blive fundet i det fjerde Kapitel af I. Mosebog. 1) De første Børn blev født. (I. Mos. 4: 1—2.) 2) Den første Industri. (4: 2.) 3) Ofringen og Begyndelsen til Religion. (4: 4.) 4) Det første Mord og den første Død. (4: 8.) 5) Begyndelsen til Straf. (4: 12.) 6) Retten til at straffe bliver borttaget fra Mennesket, hvilket er et nødvendigt Skridt i Udviklingen af det sociale og politiske Liv. (4: 15.) 7) Begyndelsen til Kains Efterkommere. (4: 16—18.) 8) En anden Begyndelse til Kvægavl. (4: 20.) 9) Begyndelsen til Lag eller Forbund for dem, der lavede og benyttede musikalske Instrumenter. (4: 21.) 10) Begyndelsen til de Folk, der kendte Hemmelighederne med Kunstarbejde i Jern og Messing. (4: 22.) I denne Forbindelse er det interessant at bemærke, at i Arabien er Smedene (de, som arbejder med Messing og Jern) fremdeles en særskilt Kaste. 11) Begyndelsen til Seths Efterkommere. (4: 25.) Saaledes finder vi en Beskrivelse af Menneskehedens Fremgang langs Kains Linie og Begyndelsen til Civilisationen.

Efter at vi har paavist alle disse Ting, som kan læres af et eneste Kapitel, skulde vi jo tro, at dette er nok for een Lektie. Men, vi kan ikke standse her. Der er en endnu større Lektie. Kain var en Morder. Traditionen giver umaadeligt interessante Beretninger om Kain, Jordens Vandrer og Omstrejfer. Menneskeheden har stemplet ham som en af de ondeste onde, der har været paa Jorden, men ikke desto mindre har Kain ydet store Bidrag til Civilisationens Fremgang. Han stillede et Spørgsmaal, som Menneskeheden fremdeles prøver at besvare. Han stillede et Spørgsmaal, som har resulteret i en social Teori, som er blevet alle tænkende Menneskers Ideal. Det var Spørgsmaalet: »Er jeg min Broders Vogter?« Vi er ogsaa hverandres Vogtere. Kain fik sit Svar, og vi har faaet vort. Lad os aldrig glemme det.

Spørgsmaal.

1. Hvorfor var Abels Ofring mere behagelig for Herren, end Kains var?
2. Hvorfor dræbte Kain Abel? Nævn saa mange Aarsager, som du kan.
3. Diskuter Kains Erklæring: »Er jeg min Broders Vogter?«
4. Hvorfor kan det enkelte Menneske ikke paatage sig Retten til at straffe det onde, som bliver gjort?
5. Gennem hvilken af Adams Sønner blev Guds Præstedomme ført videre? (Læs I. Mosebog 4: 25—26.)

19. M a r t s.

ENOK.

Efter som Tiden gik, kom der en anden Son til Adam og Eva. Hans Navn var Seth, hvilket betyder »Den Beskikkede«, men vi kan være sikre paa, at de aldrig glemte deres ulykkelige førstefødte, skont vi ikke hører om, at de nogensinde saa hans Ansigt igen. Og selv om Jorden var forbandet for Kain, og han ikke fik Lov til at dyrke den for at faa Brod, saa erindrede Herren ham dog og gav ham en Hustru, og der kom Børn til ham og hans Hustru.

Den gamle Beretning fortæller os, at han en Gang byggede en By, og at han gav den Navn efter sin Son, Hanok. Blandt Hanoks Efterkommere var Jabal, som var Fader for dem, der bor i Telte og har Kvæg, og Jubal, som var Fader for dem, der spillede Instrumenter, og Tubal-Kain, der var dygtig til at lave Ting af Messing og Jern.

Seth, som var Adams tredie Son, kom som en stor Trost til de ulykkelige Forældre. Vi véd ikke noget specielt om Seth, men vi har den lange Række af hans Efterkommere, og blandt dem var den retfærdige Enok, den første af Profeterne, som vandrede med Herren hele sin Tid, og som Herren tog hjem til sig, naar hans Mission var fuldendt.

I den sidste Del af det fjerde Kapitel af Forste Mosebog har vi en Liste over Kains Efterfølgere. Det femte Kapitel optages af en anden Liste Efterkommere. Denne Gang har vi den tilsvarende Liste for Seth, som blev født, efter at Abel var dræbt. (I. Mos. 4: 25—26.) Grunden til, at Bibelen indeholder disse Lister, kan søges mindst to Steder. For det første ønsker Bogen at nedskrive Rækken over de retfærdige Patriarker, gennem hvem de Lærdomme, som blev aabenbaret til Fader Adam, blev aabenbaret. Og for det andet ønsker Bogen at give en Forklaring angaaende de Folk, som ikke har Præstedømmet, og som har Samkvem med den, Gud har forbandet. (I. Mos. 4: 11.) Saaledes læser vi helt fra Begyndelsen af om de to store Familier, Seths Familie og Kains Familie, de modsatte Magter for godt og ondt paa Jorden. Seths Efterkommere blev snart onde som Kains Efterkommere, men de havde dog i det mindste en retfærdig Arv, medens Kains Efterkommere havde den Arv, at de skulde være Flygtninge og hjemløse paa Jorden. Og desuden, det gode, som fandtes paa Jorden, blev bevaret for os og kom ned til os gennem den retfærdige Noa, der var af Seths Linie.

Blandt de store Patriarker, der tilhorte den retfærdige Slægt, var en Mand ved Navn Enok. Bibelen fortæller os ikke meget om ham. Alt, hvad I. Mosebog siger om ham, er fol-

gende: »Og Jared var hundrede Aar og to og tresindstyve Aar gammel og avlede Enok. Og Jared levede, efter at han havde avlet Enok, otte Hundrede Aar og avlede Sonner og Dotre. — Og Enok var fem og tresindstyve Aar gammel og avlede Metusela. Og Enok vandrede med Gud, efter at han havde avlet Metusela, tre Hundrede Aar og avlede Sonner og Dotre. Og Enoks ganske Alder blev tre Hundrede Aar og fem og tresindstyve Aar. Og Enok vandrede med Gud, og han var ikke mere, thi Gud tog ham.« (I. Mos. 5: 18—24.)

Fra andre Kilder har vi lært mere om Enok. At Gud tog ham, det vil sige, at han blev taget bort uden at smage Døden, var en saa forunderlig Ting, at han har været kendt gennem hele Historien som en enestaaende retfærdig Mand. Josefus, som var en jødisk Historieskriver, der levede i det første Aarhundrede efter Kr., siger, at Enok gik bort og gik til Gud, og det er derfor, at hans Død ikke er blevet nedskrevet. I Jødernes Historie omtales Enok som en Mand, der kendte Guds Hemmeligheder. Der er mindst to Bøger, som ikke har faaet Plads i vor Bibel, og som Jøderne ikke vil anerkende som kanoniske eller autoriserede, der kaldes »Enoks Bog«, og »Enoks Hemmeligheders Bog«. Disse Bøger tillægger Enok stor Forstaaelse, ikke alene af de Ting, som angaar denne Jord, men ogsaa af de Ting, der angaar Himmelen. I den sidste af disse to Bøger siges der, at Gud aabnede Historien om Verdens Skabelse og om Menneskets Skabelse, fortæller om faldne Engle og fremlægger paa en profetisk Maade Beretningen om Menneskets Erfaringer paa Jorden gennem 7000 Aar.

De Sidste Dages Hellige har stor Respekt for Enok, for de har Kendskab til ham gennem andre Kilder. I den Kostelige Perle lærer vi meget om denne store Profet. Han og hans Folk lærte at efterleve Evangeliet paa en fuldkommen Maade, og derfor blev de velsignede med store Velsignelser. Læs hvad der siges derom i Moses Bog 7: 19—20. I det attende Vers i dette Kapitel lærer vi en Betydning af Ordet »Zion«. Hvad siges der om dette? Vi lærer altsaa to store Ting fra Enok. Vi lærer, at Samfundslivet her nede kan blive fuldkomment, dersom Evangeliet efterleves paa en fuldkommen Maade, og for det andet, at Zion, Idealet, vil blive opnaaet igen. Beretningen om Enok burde være en Inspiration for os.

Spørgsmaal.

1. Hvad menes der, naar Bibelen siger, at Enok vandrede med Gud?
2. Slaa op i det Nye Testamente i Hebr. 11: 5 og i Judas' Brev det 14. og 15. Vers og se, hvad der siges om Enok.

3. Hvor finder vi Moses Bog?
4. Hvorfor er det saa gavnligt for os at have Stamtavler i Bibelen?
5. Hvad betyder Navnet »Seth«? Hvorfor tror du, at han fik dette Navn?

---

26. M a r t s.

NOA.

Læs I. Mosebog 6: 5.

En Mand kan være meget ond, og dog kan der være Haab for ham, hvis der i hans Hjerte fremdeles er en Tanke om Godhed. Hvis en Mand blot har et svagt Ønske om at være god, saa kan der være Haab om Omvendelse. Men naar Mennesket kun tænkte ondt hver Dag, som der fortælles i ovenstaaende Vers, saa ser du, at der kan ikke en Gang have været et Ønske om at gore godt. For et saadant Menneske er der intet Haab. Et saadant Menneske maa gaa sin Undergang i Møde. Selv om der ikke er en virkelig, materiel Oversvømmelse, saa maa et saadant Menneske drukne i en Oversvømmelse af sine egne, onde Gerninger.

Det er mere end forunderligt, at næsten alle Nationer fra den første Tid har en eller anden Tradition og Beretning om en stor Oversvømmelse. Og de ligner alle mere eller mindre Bibelens Beretning om Syndfloden. Der er naturligvis fremkommet mauge Paastande om, at en saadan Ting som den bibelske Syndflod ikke kan have fundet Sted. Der har været sagt, at en saadan Ting vilde have været helt imod visse fysiske Love, og at intet Skib endnu har været bygget, der havde kunnet modstaa et saadant Uvejr eller været i Stand til at rumme alle de Dyr, der er nævnt.

Vi interesserer os imidlertid ikke saa meget for den fysiske Side af Sagen, men mere for den moralske. Men den vigtigste Lærdom, vi faar fra Beretningen om Syndfloden, er ikke, at de onde gaar til Grunde. De mest betydningsfulde Lærdomme kan vi faa fra Noa, hans Liv, hans Egenskaber og hans Evne til at staa alene.

Noa var et Forjættelsens Barn, thi vi læser om ham, at hans Fader, Lamek, siger om ham: »Denne skal trøste os i vor Kummer og vore Hænders Arbejde paa Jorden, hvilken Herren har forbandet.« (I. Mos. 5: 29.) Vi kan her se, hvorledes bedrovede Forældre fatter Haab, fordi et Barns Karakter er noget for sig selv. Lamek opgiver ikke alt Haab, for hos Noa er der endnu noget godt. Og Bibelen siger ogsaa,

at Noa var en retfærdig Mand, og at han vandrede med Gud. (I. Mos. 6: 8—9.)

Blandt alle de uretfærdige var han saa retfærdig, at han »vandrede med Gud«. Vi kan godt forstaa, at han var en Mand af en bemærkelsesværdig Karakter, siden han er bleven betegnet med dette Udtryk. En, der vandrer med Gud, har mere end Guds Vejledning og Beskyttelse. Han har virkelig Omgang med Gud. Vi vælger til Kammerater og Ledsagere dem, vi elsker. Vi kan tænke os, at Gud gør det samme. Noa »vandrede med Gud«.

Læs hvad Paulus i sit Brev til Hebræerne siger angaaende Noas Storhed, i det 11. Kapitel og det syvende Vers. Heri ligger Hemmeligheden med en troende Mand. Fra Beretningen i Første Mosebog faar vi det Indtryk, at Noas Retfærdighed kun var en Følge af Guds Naade. Men Guds Naade er altid en Ledsager af Tro.

Noa var omgivet af Folk, som havde mistet »Troen«, som havde overtraadt Guds Befalinger, hvis Tanker og Forestillinger kun var onde. At vedligeholde Troen under saadanne Forhold kræver et modigt Hjerte og en stærk Vilje. Hele Noas Liv var en Protest mod den herskende Ugudelighed.

Han forkyndte Retfærdighed paa en Tid, da Retfærdighed var upopulær. Han troede Gud, da Advarslen om den kommende Ulykke kom. Det er undertiden svært for os at tro paa Virkeligheden af en usædvanlig Begivenhed, endog efter at den har fundet Sted, og naar den endnu ikke har fundet Sted, er den som Regel helt ubegribelig for de fleste af os. Men dette var ikke Tilfældet med Noa. Han troede paa Gud og handlede i Overensstemmelse hermed.

Hvor faa af os det virkelig er, som forstaaer, at Troen er den sandeste Forudseenhed. Det er meget sandsynligt, at dersom de Folk paa Noas Tid, der var mindst onde, var blevet spurgt, hvad de mente om ham, vilde de have svaret: »Han er god nok, men hans Forstand er svag.« Der havde aldrig været nogen saadan Oversvømmelse før, og ingen kunde tro, at noget saadant vilde finde Sted.

Noa var rede til gøre, som Gud befalede ham. Derfor var det, at Arken blev til en Virkelighed. De fleste af os er helt villige til at anerkende Guds Planer, dersom vi finder, at de stemmer overens med vore egne Idéer, men dersom de ikke gør det, er vi villige til at forkaste dem. Noa byggede Arken, fuldstændig som Gud havde sagt. Han fulgte Guds Befalinger helt ud, og derved reddede han sit Liv.

Spørgsmaal.

1. Fortæl Beretningen om Syndfloden.
2. Hvad er det, du beundrer mest i Noas Karakter?

3. Hvis der opstod saadanne Tilstande i vort Samfund i Dag, at der fordredes af en Mand, at han skulde staa helt alene og gore noget, som syntes latterligt i alle andres Øjne, hvorledes tror du da, at en saadan Mand vilde blive behandlet eller respekteret?
4. Tror du, denne Erklæring er sand: »Der vilde ikke blive nogen Fremgang i det hele taget, dersom der ikke var nogle faa Mænd, der var villige til at modstaa Samfundets Kritik og Latterliggørelse«?
5. Nævn nogle af de Mænd, som Verden i Dag ærer og respekterer, fordi de var villige til at staa alene for en Sag eller et Princip.
6. Nævn Noas Sønner.
7. Hvad er Regnbuen Symbolet paa?

Lektier for Børneklasser (under 10 Aar).

12. Marts.

KORLEKTIE.

»Hvis du er trofast, skal du blive velsignet.« (Pagtens Bog 14: 11.)

DE TRE KONGER I ØSTEN.

Tekst: II. Kong. 3.

Der var en Gang tre Konger — Kongen af Edom, Kongen af Juda og Kongen af Israel. Og disse tre Konger begyndte Krig med en fjerde Konge — Kongen af Moab. Landet Moab var en Gang for mange Aar siden blevet overvundet af Kong David. Kong David havde ordnet det saaledes, at Kongen af Moab maatte betale ham mange Penge hvert Aar. Medens Akab var Konge, maatte Kongen af Moab betale ham et Hundrede Tusinde Lam og et Hundrede Tusinde Bukke hvert Aar. Men da Kong Abak dode, besluttede Kongen af Moab, at han ikke vilde betale saa meget til en anden Konge. Han var træt af det. Og derfor sendte han Bud til den nye Konge i Israel, Jehoram, at fra nu af vilde han ikke sende ham flere Lam eller Faar eller mere Uld. Kongen af Israel syntes ikke om dette, thi han havde været glad over at faa alle disse Faar hvert Aar. Derfor sendte han et Sendebud til Kongen af Juda. »Vil du gaa med mig i Kamp mod Kongen af Moab?« spurgte han. I den Tid holdt Kongerne meget af at føre Krig, saa Kongen af Juda tog meget godt imod Sendebudet og sendte ham tilbage med dette Svar: »Ja, jeg vil gaa med dig.«

Og saa lod Kongen af Israel alle sine kampdygtige Mænd samle sammen, og med Spyd og Skjolde, Horn og Trommer

marcherede alle Mændene hen imod Kongen af Juda for at møde ham, saa at de kunde slutte sig sammen. Underligt nok var Profeten Elisa ogsaa blandt Kongen af Israels Mænd, og Kongen vidste ikke noget om det.

Kongen af Juda havde ogsaa samlet alle sine Mænd, og de to Hære mødtes i Edoms Land og bad Kongen af Edom om at slutte sig til dem og drage i Krig med dem. Dersom Kongen af Edom havde nægtet at gaa med dem, vilde de maaske have tvunget ham til at gaa med alligevel, saa han svarede, at han vilde samle sine Krigere og gaa med dem.

Det var om Efteraaret, og Floderne var næsten udtørrede. Der var saa mange Krigere, at de ikke kunde faa Vand nok at drikke. Men de kæmpede sig frem med deres Vaaben, Heste, Æsler og Muldyr. Da de saa Vandet i det Døde Hav, fik de Lyst til at drikke det. De var saa tørstige, at deres Tunger var helt opsvulmede i deres Munde. Men de kunde alligevel ikke drikke det, thi Vandet var saa saltholdigt.

De kæmpede sig videre blandt varme Klipper og brændende Sand. Snart kom de til en Klippedal ved Grænsen til Moabs Dal, hvor der i Almindelighed plejede at være Vand. Men desværre, nu fandtes der ikke andet end brændende varm Jord og Sten. Og Dyrene stønnede under deres Byrder, og Mændene beklagede sig og saa paa de tre Konger. De kunde være kommet en lettere Vej, men Grunden til, at de var kommet denne Vej, var, at de gerne vilde have Kongen af Edom med. Kongen af Israel var saa bedrovet, at han sagde: »Ak, vi tre Konger er alle komne sammen her for at blive besejret af Kongen af Moab.«

Men Kongen af Juda, som tilbad Herren, Israels Gud, spurgte: »Er der ikke en Guds Profet her?« Og en eller anden svarede: »Jo, jeg saa Elisa her i Nærheden.« »Herrens Ord er hos ham,« sagde Kongen af Juda, »lad os finde ham.« Saa fandt de ham. Han saa lidt underligt paa Kongen og sagde: »Hvad har jeg med dig at gøre, du Israels Konge? Hvorfor beder du ikke om Hjælp fra Baals Profeter, som din Fader Akab og din Moder Jesabel elskede?« Men efter en Stund sagde han: »Dersom Kongen af Juda ikke havde været her, saa vilde jeg ikke have lyttet til dig. Men bring mig en, som kan spille Harpe.« Elisa var meget skuffet over Israels Konge, som tilbad Guder af Træ og Sten. Men han syntes om Judas Konge, for han tilbad Gud, vor Himmelske Fader.

Harpespilleren kom og spillede og sang, medens Elisa og de tre Konger sad paa Jorden, og deres Hovdinge sad i en tavs Ring og iagttog dem. Elisa folte, at han behøvede Musikken til at hjælpe sig til at tænke, saa at han kunde tænke saaledes, som hans Himmelske Fader vilde, at han skulde tænke.

Pludselig rejste han sig, bad Harpespilleren om at ophøre med at spille og raabte ud: »Saa siger Herren: Gør Grofter ved Grofter i denne Dal; thi saa siger Herren: I skal ikke se Vejr, ikke heller se Regn, alligevel skal denne Dal blive fuld af Vand, at I skal drikke, baade I og eders Kvæg og eders Lastdyr. Og han skal ogsaa give Moab i eders Haand.«

De tre Konger og deres Hovdinge glædede sig over Elisass Ord, og de gav Befaling til, at Grofterne straks skulde graves. Derpaa blev Lysene i Lejren tændt, Stjernerne kom frem paa Himmelen, og alle, undtagen Vagtmændene, sov. Men lige før Solnedgang kom der en Larm af Vand, som strømmede ned i Dalen langs Siderne af Hojene. Da det blev Morgen, var alle Grofterne fulde af Vand, og alle drak alt hvad de ønskede. Paa den anden Side af denne Klippedal var alle Moabs Mænd forsamlede sammen med deres Hovdinge. De havde Spyd, Sværd, Skjolde og Knive, som skulde hjælpe dem til at holde de tre Konger ude af deres Land. De var oppe, før det blev lyst, og de saa over Dalen for at se, hvad de tre Konger gjorde. Da Solen stod op, saa de Grofterne, som var fyldte med Vand. Men da Solen skinnede paa dem, saa det ud, som om det var Strømme af Blod, og de troede, at de tre Konger var blevet Uvenner og havde kæmpet med hinanden, og at de fleste af Mændene var dræbte, for de kunde ikke se nogen røre sig i Lejren.

»Moab skal vinde,« raabte de, »Moab skal vinde.« Derpaa svingede de deres Spyd og Sværd og styrtede op mod de tre Kongers Lejr. De tre Konger og deres Soldater blev meget forbavsede. Men de rørte sig ikke, for hele Skaren var kommet lige op til dem. Da sprang de op i Hundredevis og kæmpede mod Moabs Mænd, som vendte sig om og flygtede. Og saaledes vandt de tre Konger Slaget.

---

19. M a r t s.

KORLEKTIE.

»Giv Tak til Herren, for han er god.«

DET URENE VAND OG ENKENS OLIE.

Tekst: II. Kong. 2: 19—22; 4: 1—18.

I de Dage, da Elias og Elisa levede, var der unge Mænd i mange af Byerne, som meget ihærdigt og alvorligt arbejdede og studerede for at lære noget angaaende Herrens Veje. Disse unge Mænd blev kaldet »Profeternes Sonner«. For Elisa blev kaldet af Elias, var han en af »Profeternes Sonner«. Derefter

var han en Profet, og Elias og Elisa rejste sammen. Hvem var det, som stod og betragtede Elias paa Afstand, den Gang Jordans Vande delte sig for ham? Hvem var det, som saa Elisa gore lige det samme, efter at Elias var bleve optaget til Himmelen? Lige efter at Elisa havde gjort dette og var blevet kendt over Landet som en af Herrens Profeter, gjorde han en anden meget interessant Ting, som viste, at Herren var med ham. Det skete, at han gik igennem Byen Jeriko, da Byens Mænd kom til ham og klagede deres Nød for ham. De sagde til ham: »Du kan se, hvor vi lider. Vi véd, at vor By ligger paa et meget smukt Sted, og vi elsker den, men vi har intet godt Vand at drikke. Vore smaa Born bliver syge, naar de skal drikke dette Vand. Det er saa daarligt, at Jordan bliver ødelagt, og Korn, Grøntsager og Frugt kan ikke vokse. Du kan selv se, hvor slemt det er. Vær venlig og gør noget for os.«

Da sagde Elisa: »Bring mig et nyt Fad med Salt i.« (Salt var Symbolet paa Renhed.) Og de bragte det til ham. Da gik han op til det Sted, hvor deres Vand kom fra, og kastede Saltet i Vandet. Idet han gjorde dette, sagde han: »Saa sagde Herren: Jeg har gjort dette Vand sundt, at der skal ingen Dod eller Ufrugtbarhed ydermere komme deraf.« Efter den Tid fik de smaa Born gode Grøntsager og god Frugt at spise og godt Vand at drikke. Og hele Folket frydede sig i Herren.

En anden Gang velsignede Herren Elisa og hjalp ham til at gore godt mod en retfærdig Kvinde og hendes Familie. Denne Kvinde var antagelig Enke. Det kunde man se af den Maade, hvorpaa hendes Haar var ordnet. Hun kom til Elisa en Dag, da han gik igennem den By, hvor hun boede. Hun sagde: »Din Tjener, min Mand, er dod, og du véd, at han tilbad Gud. Men han skyldte nogle Penge til en vis Mand. Denne Mand er nu kommet til mit Hus og vil tage mine to Dreng fra mig og sælge dem som Slaver.«

Hvad vilde vi synes, dersom der kom en Mand til vort Hus og vilde tage os bort fra vor Moder? Den Mand, som der fortælles om i vor Beretning, skulde sælge disse to Dreng som Slaver. Det var ikke saa underligt, at Moderen var bedrovet. Men hun var kommet til Guds Profet for at bede ham om Hjælp, da hun var sikker paa, at han vilde gore noget for hende. »Hvad skal jeg gore for dig?« spurgte han, »fortæl mig, hvad du har i dit Hus?«

»Din Tjenerinde har intet i sit Hus undtagen et Krus Olie,« svarede hun.

»Saa gaa og laan tomme Krukker og Fade fra alle dine Naboer. Sorg for, at du faar nok af dem. Gaa derefter ind i Huset og luk Døren efter dig og dine Sonner og skænk Olien

fra Kruset i alle disse Ting. Saa snart som du har fyldt dem, sæt dem til Side og fyld flere.«

Og Kvinden laante mange Krukker og Fade. Hun gik ind i Huset sammen med sine Sonner og lukkede Døren. Hendes Sonner hjalp hende at hælde Olien, indtil der ikke var noget tomt Kar tilbage. Og i det samme ophørte Olien at flyde. Da hun havde gjort dette, aabnede hun Døren og løb hen til Profeten Elisa for at fortælle ham det, som var sket.

»Gaa og sælg Olien,« sagde han, »betal din Gæld, og derefter kan du og dine Born leve for Resten af Pengene.«

Og derfor blev ikke Enkens Sonner taget bort fra hende og solgt som Slaver. De vedblev at leve sammen med deres Moder og at lære af Gud ved at gøre de Ting, som han vilde, at de skulde gøre.

Og Profeten vedblev at gaa rundt i sine brune Faareskinds-kappe og med sin Egestav. Han gik frem og tilbage i Landet fra By til By og underviste Folket om Herrens Veje.

26. Marts.

KORLEKTIE.

Fader, lær du mig at være
 God og hellig, sand og ren,
 Leve hver Dag til din Ære
 Og at elske hver og een.

EN RIG KVINDE HJÆLPER EN PROFET.

Tekst: II. Kong. 4: 8—18.

Elisa var en Profet, som Herren hjalp til at gøre mange vidunderlige Ting. Vi har hørt om de tre Konger, som gik i Krig mod en fjerde Konge. Det var varmt, og de maatte rejse saa langt uden at faa noget at drikke, at de holdt paa at give op. Da var der en eller anden, der sagde: »Er der ikke en Herrens Profet her?« Hvad var Svaret? Hvad lovede Elisa dem? Og hvem vandt Slaget? Elisa drog til Byen Jeriko og fandt, at Vandet var meget usundt der. Hvad hjalp Herren ham til at gøre?

Ikke længe efter kom der en Kvinde til ham. Denne Kvinde var Enke og var i stor Nød. Hvad var det, nogle Mænd vilde gøre med hendes to Sonner? Og hvorledes hjalp Elisa dem alle?

En Dag, da Elisa rejste gennem Landsbyen Sunem, var der en Stemme, der kaldte ham fra Døren af et Hus, hvor der boede en meget rig Landmand. Det var en Kvinde, som indbød ham til at komme indenfor og hvile og nyde lidt Brød,

Mælk og Frugt. Elisa gik ind og hvilte og spiste. Da han rejste sig for at gaa, bad Landmandens Kone ham om at komme igen.

Denne Kvinde i Sunem fortalte sin Mand, at Elisa var en hellig Mand. Hun sagde: »Lad os bygge ham et lille Kammer, for at han kan komme og sove der, hver Gang han kommer til Byen.« Saa blev Værelset bygget.

Naar Elisa blev træt, kom han op til dette lille Værelse. Han lod sine støvede Sko staa udenfor Døren, gik ind og lagde sig til at sove. Han havde det godt i dette dejlige Værelse, som den venlige Kvinde og hendes Mand havde bygget for ham.

En Morgen, efter at Elisa havde tilbragt en behagelig Nat i sit dejlige Værelse, sendte han sin Tjener, Gihesi, ned for at kalde paa den sunamitiske Kvinde. Hun kom op ad Stentrapperne og stod udenfor Døren til dette lille Værelse. Elisa sagde til hende: »Du har været meget venlig mod mig. Hvad kan jeg gøre for dig? Vil du, at jeg skal bede Kongen eller Hærens Hovedsmænd om en Gunstbevisning for dig?« Profeten troede maaske, at hun ønskede, at hendes Mand skulde blive forfremmet fra Landmand til Officer i Kongens Hær.

Men hun svarede ham: »Nej Tak. Jeg vil heller bo her i mit lille Hjem, blandt mit eget Folk, thi vi kender dem, og de kender os.« Da hun var gaaet, spurgte Elisa sin Tjener, om han kunde tænke paa et eller andet, som kunde gøres for hende for at lonne hende for hendes Venlighed. Gihesi vidste, at hun længtes efter noget. Han vidste, at det var hendes højeste Ønske at faa en lille Søn, saa han fortalte det til Elisa.

»Kald atter paa hende,« sagde Guds Profet. Og Kvinden kom atter til Døren. Elisa fortalte hende, at ved denne Tid næste Aar skulde hun have en lille Søn. Kvinden kunde næsten ikke tro, at noget saa vidunderligt kunde ske. Men det næste Aar ved den samme Tid holdt hun sit eget lille Barn i sine Arme og bad om, at Gud vilde beskytte og velsigne det. Næste Gang skal vi høre om denne lille Dreng, efter at han var blevet større.

INDHOLD:

Søndag i det nye Testamente	97	Præstedømmet	106
Den Danske Mission	104	Lektier for Børneklasser ..	107
Mindedage	105	Redaktionelt.	108

Udgivet af den danske og norske Mission.

Præsident for den danske Mission: HOLGER M. LARSEN,
Priorvej 12, København F.

Præsident for den norske Mission: HYRUM D. JENSEN,
Osterhaugsgaten 27, Oslo.

Trykt hos F. E. Bording.